

Märtsi kuukiri nr 35

6. MÄRTS 2019

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse tegemised veebruaris

Veebruarikuu on küll lühikene, kuid alati väga tegurohke kuu. Tähistame me veebruaris ju Tartu rahu aastapäeva, vabariigi sünnipäeva, jätkub keeleaasta. Meie liikmed on olnud väga tegusad ja tegus on olnud ka EKSÜ meeskond ise.

Koolitustesari “Kohalik kultuurilugu ja seltsid” jõudis lõpule

Luule Oksanen (paremal),
Laini Kõrvald, Agneta
Sapp, Elvi Lepik ja teised
kultuuriseltside ühenduse
koolitused.
FOTO: Viira Pausala

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse koolitustesari “Kohalik kultuurilugu ja seltsid” jõudis lõpule. Viimane koolituspäev toimus 01. märtsil Kuressaares, Saaremaal. EKSÜ on seda koolitussarja läbi viinud alates 2015.aastast. Oleme Eestimaale ringi peale teinud.

Sügisel alustame juba uute sarjaga.

Eesti Kultuuriseltside Ühendust külastas Krasnojarski eesti seltsi esindaja

18. veebruaril külastas Tartus asuvat Eesti Kultuuriseltside Ühenduse bürood kaugel külaline – Vera Oinets Siberimaalt Krasnojarski rahvakultuuriautonomia EESTI esindajana. Kohtumine EKSÜ Pepleri tänava kontoris oli väga soe ja sõbrlik. EKSÜ tegevjuht ja Siberi seltsi esindaja rääkisid oma plaanidest, eolevast suvest ja ESTOst. Kavas on ka ühisprojektide kirjutamine tulevaste kultuurisündmuste tarbeks. Selts esitas EKSÜle liitumisavalduse.

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse juhatus pidas Tartus koosolekut

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse juhatusse kuulub seltsitegelasi mitmelt poolt üle Eesti ja ka välismaalt. Seetõttu on EKSÜ juhatus ühine reaalne kokusaamine väga haruldane sündmus. Seekord see ometi nii õnnestus. Kuna aasta on veel värske ja ühendus on viimastel aastatel palju arenenud, oli EKSÜ juhatusel tarvis üle vaadata EKSÜ põhikiri – viia sinna sisse terve rida muudatusi ja täpsustada mitmes punktis ühenduse tegevust. Põhikiri suunati üldkogule kinnitamiseks.

EKSÜl on veebruarist jälle uus liikmesselts!

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse juhatus kinnitas täna EKSÜ uueks liikmesseltsiks Šveitsi Eesti Seltsi. Selts on meile küll varasemast juba hea koostööpartner ja oleme nende huvitavaid ettevõtmisi mitmel korral ka kajastanud. Šveitsi Eesti Selts on tegutsenud juba üle 65 aasta ja koondab endas eestikeelseid ja -meelseid inimesi Šveitsis. Šveitsi seltsis on liikmena 80 peret, kellest enamus on koondunud Genfi ja Zürichi ümbrusesse.

Kuna 2019 on eesti keele aasta, siis jätkame meie igakuise keelerubriigiga. Seekord teemaks:

**EESTI KEELE AASTA
2019**

Kas tänan – palun – või tänan – tänan?

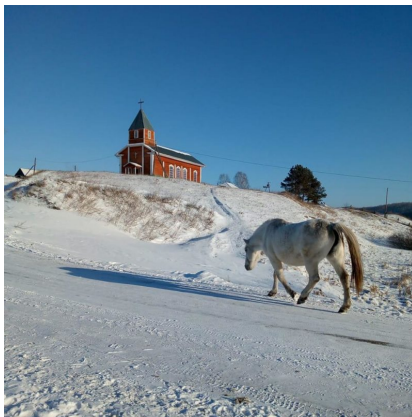
”Eesti keele põhisõnavara sõnastikust” loeme: ”Kui keegi ütleb sulle *tänan*, siis sa võid vastata *palun*, *võta heaks*, *pole tänu väärt*.” Endastmõistetav: kui vestlus- või töökaaslane mind tänab (*”Aitäh! Tänan!”*), vastan mina *”Palun!”* või *”Pole tänu väärt”* või *”Võta heaks”*(teietamise korral *”Võtke heaks”*). Nii on lapsepõlves mulle õpetatud, nii olen seni ka toiminud.

TÄIENDUST SAID KA ÜHENDUSE e-raamatu ja filmikogu **Inimesed ja saatused. Raamat Tverimaa eestlaste ajaloost.**

Nurmekunde ajalugu võimaldab üldistada eesti asunike olukorda Venemaal. Nurmekundelased rändasid XIX sajandi lõpul ja XX sajandi algul välja paljudest Eestimaa valdadest. Paljud väljarändajad nurmekundelased asusid enne Tveri kubermangu jõudmist elama teistesse Venemaa piirkondadesse: Taga-Kaukaasiasse, Kuubannimaale, Krimmi, Volgamaale jne.

2019 aasta film Suetuki eestlaste külast

2019. aastal kohaliku telekanali poolt valminud 24 – minutiline film Suetuki eestlaste asunduse tekkimisest ja tänapäevast.

Autor ja režissöör Sergei Gerassimov. Ülesvõte ja montaaž Denis Stjopa.

Meie liikmesseltside väga eripalgelisi ettevõtmisi **Tartus söödeti siga apelsinidega**

5.02.2019 algas sea aasta. Segakoori Vanemuine lauljad kogunesid Tartus turuhoone juures. Teatavasti asub turuhoone ees Tauno Kangro skulptuur – Siga.

Uue aasta puhul söödeti siga apelsinidega ja lauldi vastavaid laule.

Teid ma teretan, Eestimaa pojad!

Tähistamaks Eesti Vabariigi 101. sünnipäeva ning Lydia Koidula 175. sünniaastapäeva ürituste jätkuks (projekt "Ideest aplausini"), esines segakoor Vanemuine meesansambel WanSel (

juhendaja

Valli Ilvik) 24. veebruaril 2019 kl.12.00 Tartus Koidula-Jannseni mälestusmärgi juures.

Seekord tulid esitamisele neli isamaalist laulu.

Meie Lydia Koidula sünniaastapäeva üritused jätkuvad – järgmisel korral kohtume juba 24. märtsil, ikka kell 12 samas paigas!

Miina Härma 155!

9. veebruaril 2019 korraldas Vanemuise Selts koos Lauupeomuseumiga mälestuspäeva Tartus, sest täitus 155 aastat Miina Härma sünnist.

M. Härma oli esimene eesti soost kõrgharidusega naine, helilooja, koorijuht, organist ja muusikaõpetaja. Ta sündis Tartumaal Kõrvekülas. Kontserdi lõpp oli võimas: kõlas Miina Härma ja Karl Ferdinand Karlsoni "Tuljak". Laval olid kõik kollektiivid, lisandus veel lauljaid publiku hulgast. Kontserdi võttis üks tundmatuks jäänud inglise keelt kõnelev härrasmees kokku nii: "Ma ei oska eesti keelt, aga sain kauni emotsiooni osaliseks. See kontsert jääb kauaks minu hinge helisema."

Kaunist Tartu rahu aastapäeva!

Tartu rahu aastapäeval mälestati meie riigimehi ja diplomaate ning süüdati Eesti Lipu Seltsi ja Jaan Poska Mälestusfondi nimel mälestusküünlad Jaan Poska haul Tallinna Siselinna kalmistul ja Julius Seljamaa haul Rahumäel. Pärnumaal Sindis avati mälestussammas Julius Seljamaale.

Sõnavõttudega esinesid Eesti Lipu seltsi esimees Jüri Trei, Eesti Muinsuskaitse Seltsi auesimees Trivimi Velliste, Eesti Vabariigi 100 toimkonna nimel Toomas Kiho, ELS Sindi osakonna nimel Urmas Saard jpt.

Peterburis avati näitus

19. veebruaril avati Venemaa Rahvusraamatukogu uues hoones Peterburis pidulikult näitus “Venemaa- Eesti: kultuuride ristumine”.

Eesti ja vene kultuuride kokkupuude ja kõrvuti eksisteerimise lugu on sajandeid pikk. Vastavatud näitus on pühendatud kahe maa kultuurisidemete hoidmiseks.

Näitus jääb avatuks 14. märtsini.

Peterburis toimus Eesti rahvakultuuri päev

23. veebruaril toimus Eesti rahvakultuuri päev Peterburis Etnograafiamuuseumis. Tutvustati eesti käsitööd, eesti rahvarõivaid, esines Tallinna Prantsuse Lütseumi folkloorirühm Leesikad, toimusid töötoad.

Fondis joonistati ja kirjeldati veel uurimata etnograafilisi tekstiilesemeid. Eesti Käsitöö Liidu meistrid õpetasid soovijatele paelte punumist,

tikkimist ja mõned proovisid isegi niplispitsi tegemist.

Skandinaavia ühisjõud – Norra ja Soome eestlased tantsisid koos

Veebruaris said Tallinnas kokku kaks välis-Eesti rühma, et oma unistust täide viia ja koostööna sellesuvisele tantsupeole pääseda. “Nopsajalad” Turust ja Trondheimi Trollid sõitsid üheks nädalavahetuseks Tallinna, et koos harjutada ja tantsuvideot sisse mängida.

Pürgime tantsupeole Skandinaavia ühisjõududena grupis Nopsakad Trollid! Meie treenerid Kadri-Liis Wist ja Sigrid Kilp julgustasid ja toetasid, hirmutasid ja kihutasid tagant. Kui vaja, sõidame Tallinna, teeme teiste välis-Eestlastega ühise 12-liikmelise grupi, harjutame villi varbasse ja tantsime videosse – palun väga, teeme ära!

Arhangelski Kultuuriselts Viru tähistas mitut tähtpäeva

22. veebruaril kogunes Arhangelskis asuv Viru selts, et tähistada seltsi esimehe Jüri Rebase 75. a juubelit ja Eesti Vabariigi sünnipäeva.

Ühiselt lauldi vanu laulupeo laule vanade laulikute abil (säilinud aastatest 1980 ja 1985). Söödi kartuli toitu pekiga. Seltsi esindaja soovib väga külastada sellel suvel toimuvat laulupidu.

Omskis õpitakse eesti keelt

18. veebruaril toimus Omskis eesti ja soome keele avatud õppetund.

Omski linna suurima kaubanduskeskuse MEGA avatud auditooriumis toimus 8. veebruaril eesti ja soome keele õpetus. Keeleloeng oli avatud ja suunatud eesti ja soome keele huvilistele. Loeng oli kavandatud kuulata, kes eelnevalt nendest keeltest mitte midagi ei tea.

Eesti Keele Päev Omskis

24. veebruaril 2019 toimus Omski oblastis esmakordselt laiaulatuslik eesti keelele ning kultuurile pühendatud suurüritus. Tegemist oli internetiprojektiga, mille abil kaasati eestlased ka kõige kaugematest Omski oblasti küladest. Ürituse vaatajaskonda kuulusid ka Ameerika Ühendriikides ning Eestis elavad eestlased. Ülekande vaatajate arv oli 2-3 tuhande vahel.

Sündis eesti keele õppijate grupp. Tekkis vajadus registreerida ära Omski oblasti Tara linna eesti selts.

Eesti Aiakeses tähistati emakeele päeva.

24. veebruaril tähistas Šotsis asuv Eesti Selts Eesti Aiake eesti keele päeva. Seda korraldas Punasel Lagedal asuv Tammsaare majamuuseumi direktriss Diana Gubareva.

Päeva eesmärk oli taaselustada eesti traditsioone ja tutvustada eesti kultuuri. Selle jaoks valmistasime täiendatud väljapaneku "A. H. Tammsaare täiendatud ekspositsioon ning eestlastest ümberasjad". Lisaks koostasime ülevaate eesti muinasjuttudest, lauludest, luuletustest, kõnekäändudest ning vanasõnadest.

20. veebruaril avati Tartus Tšehhi rahvariiede näitus

Tšehhi Vabariigi Suursaatkond Eestis avas 20. veebruaril Tartu Laulpeomuuseumis Marcela ja Aleš Fojtiki erakollektsioonist kujundatud näituse “Rahvariided Tšehhi Vabariigist”.

Avakõne pidas Tartu Linnamuuseumi direktor Sirje Karis ja seejärel sai sõna Tšehhi Vabariigi suursaadik Eestis Gabriela Tománková.

Näitus jääb avatuks 16. märtsini.

Eesti Interlingvistika Selts otsib koostööpartnereid!

Eesti Interlingvistika Selts (asutatud 1994) on rahvusvahelise kommunikatsiooni uurijate ja plaankeeled-huviliste ning alates 2014. aastast ka Lõuna-Eesti esperantistide ühendus, kui ühendusega liitus saja-aastane Tartu Esperanto Selts. Seltsi tegevusalas on rahvusvaheline kommunikatsioon, sh plaankeeled nt *Esperanto*.

Interlingvistika selts vajab uusi tegijaid juhatusse ja ajakirja toimetusse.

Eesti Vabriigi sünnipäevapidustused Eesti Vabariigi sünnipäevapidustused Tamperes

9. veebruaril 2019 tähistati Tamperes Eesti Vabariigi 101. a. sünnipäeva.

Tampere kesklinna ajaloolisesse kultuurimaja Laikku muusikasaali kogunes viiskümmend inimest. Ürituse avas Pilvi Hämäläinen. Tervituskõne pidas EV aukonsul Tamperes Jani Koivuniemi.

Ürituse korraldasid Tampere linnavalitsuse kultuuriosakond, Tampere Eesti Klubi ry, Pirkanmaan Tuglas-Seura ry ja Tampere-Tartto-Seura ry.

Edu Eestile!

Krimmi eestlased tähistasid vabariigi aastapäeva Georg Otsa lauludega

Krimmi eestlased tähistasid 24. veebruaril Eesti vabariigi 101. aastapäeva Simferopolis Ivan Franko nimelises raamatukogus Georg Otsa laule lauldes.

Krimmi eestlastel on palju mõtteid tähistamiseks Georg Otsa 100. juubelit. Jaltas elab Georg Otsa sugulane, Natalja Beneljuk. **Krimmis arutatakse praegu võimaluse üle avada Georg Otsale mälestusmärk Sevastopolis.**

Belgia selts tähistas Vabariigi aastapäeva

Eesti Selts Belgias ja Eesti Suursaatkond Brüsselis tähistasid 16. veebruaril üheskoos vabariigi sünnipäeva Brüsseli Eesti Esinduses. Peost osa saama tuldi tervete peredega.

Meil olid külas tantsurühm Tuisuline Tallinnast ja lätlaste tantsurühm Belgiast, kes üllatasid peo jaoks selgeks õpitud Labajalaga. Muusikalist vahepala ja võimalust tantsujalga keerutada pakkusid karmoškamängijad Hedvig ja Kaido.

Täis hingetõmbeid eestimaine ilu

Tundeküllase pealkirjaga Eesti Vabariigi 101. aastapäevale pühendatud pidulik tasuta kontsert – luuleõhtu, toimus Pärnus Raeküla Vanakooli Keskuses 15. veebruaril. Luuleread põimused naiskoor Leelo kõlavate viisidega, täiendades teineteist ning puudutades igaüht.

„Õue õhkus, taeva tähtis, õhtu ehas, hommikul – ikka tungib helisedes silma, kõrva kaudu sull' südamesse väega: Isamaa! isamaa!“ – need romantilise isamaalauliku Lydia Koidula viisistatud read luuletusest „Isamaa“, kõlasid kui ood kodumaale leelode hääle abil.

Chişinău lehvis Eesti lipp

Moldaavia eestlaste jaoks on Eesti Vabariigi sünnipäev väga eriline tähtpäev. 24. veebruaril kogunes kohalik eestlaskond pidulikule lõunasöögile kohalikus restoranis Moldovaavia pealinnas **Chişinău**.

Lauda kaunistas Eesti lipp, kaks rahvariides nukku ning eesti lipuvärvides küünal. Eesti kööki esindas must leib, kilu ja Vana Tallinn.

Valgevenes tähistati Eesti Vabariigi sünnipäeva

22. veebruaril korraldas Eesti Vabariigi suursaatkond Minskis piduliku vastuvõtu Eesti Vabariigi 101 aastapäeva auks. Külla oli kutsutud ka Eesti Seltsi Pääsuke liikmed.

Külalisi tervitasid Eesti Vabariigi Suursaadik Minskis pr. Merike Kokajev ja Valgevene Vabariigi välisministri asetäitja hr. Oleg Kravchenko. Peolaud oli kaetud eestipäraste roogadega.

Hubane aastapäev Londonis

Londoni eestlased tähistasid seekord vabariigi aastapäeva möödunud juubeliaastaga võrreldes tagasihoidlikumal skaalal – kogunedes 24. veebruari õhtul Londoni Eesti Majja Teise Maailmasõja põgenike teemalist dokumentaalfilmi vaatama ning kodust eestimaist õhtusööki ja kaasmaalaste seltsi nautima.

Piduliku ürituse korraldasid Londoni Eesti Seltsi vabatahtlikud, sellest osa saama oli kogunenud saalitäis rahvast.

Tveri Eesti Selts teatab kurbusega....

Tveri Eesti Selts teatab kurbusega, et eile lahkus pärast pikaajalist haigust 53- aasta vanuses seltsi aktiivne liige ja ansambel Õunake koosseisu kuulunud Inna Berestenko.

Inna Berestenko oli ansambli Õunake üks asjutajaliikmetest. Ta oli jäägitult andunud muusikale ja tegutses Tveri muusikakoolis õpetajana. Ta oli aastakümneid väsimatu eesti meloodiate esitaja ja tutvustaja nii oma õpilastele kui Tveri avalikkusele.

Tulekul!

9. märtsil toimub Eesti Kirjandusmuuseumis emakeelepäeva tähistamine

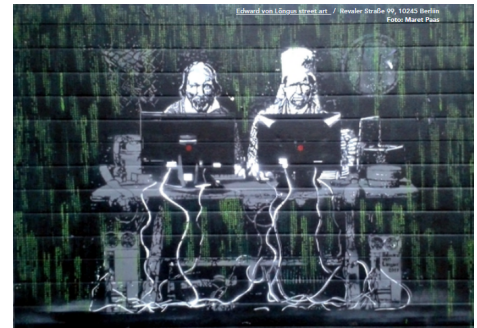
9. märtsil 2019 kell 11.00 korraldab Eesti Kultuuriseltside Ühendus emakeelepäeva Eesti Kirjandusmuuseumis. Et 2019 aastal täitub 100 aastat eestikeelsest ülikoolist, siis on ka emakeelepäeva teemaks “100 aastat emakeelset kõrgharidust”.

2019 aasta on kuulutatud eesti keele aastaks. Nendele olulistele teetähistele keskenduvad kaks ettekannet: Eesti Klubi poolt kõneleb Ülo Vooglaid teemal “Kui rahvuskeel läheb sõlme” ja Johannes Aaviku Seltsist Helgi Vihma teemal “Johannes Aaviku tööst Tartu Ülikoolis”.

Sümposioon „Kodus ja võõrsil – hargmaise Eesti kultuurilisest identiteedist ja pärandist”

Berliini Eesti Kultuuriseltsil KAMA on suur rõõm kutsuda Sind/ Teid osalema **22.-24. märtsil 2019**

Berliinis toimival sümposioonil „Kodus ja võõrsil – hargmaise Eesti kultuurilisest identiteedist ja pärandist” ehk KAMA4, millega tähistame ühtlasi ka seltsi neljandat sünnipäeva. [Kama4Kutse](#)

ERMi Sõprade Selts kutsub!

ERMi Sõprade Selts korraldab ERMis emakeelepäeva juba üle 10 aasta ja esinejate seas on olnud mitmeid Wiedemanni keeleauhinna laureaate.

Olete oodatud, sõbrad 13. märtsil kell 16.00 Eesti Rahva Muuseumi Hurda saalis.

Pärastlõuna Leelo Tunglaga

Eesti Kool Londonis ning noorteklubi Keelekindlus kutsuvad teid kõiki Eesti Majja Londonis, et kohtuda armastatud kirjaniku Leelo Tunglaga.

Leelo räägib lähemalt filmist “Seltsimees laps”, mis põhineb tema enda memoaridel. Filmi linastus Londonis, millele järgneb ingliskeelne vestlus, toimub järgmisel päeval, **17. märtsil** kell 15.00 Regent Street Cinemas.

Rahastamisvõimalused ja tähtajad märtsis.

- [Regionaalse kultuuritegevuse toetamine](#) Tähtaeg 14. märts!
- [Väliseesti kultuuriseltside toetamine](#). Tähtaeg 26. märtsil!

Meie partnerite infolehed:

[Intergratsiooni SA kuukiri:](#)

[Eesti Folkloorinõukogu kuukiri, märts:](#)

[Kultuuriministeeriumi infokiri:](#)

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee

EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots